

Ponten: verbinden en beleven

Veerpontencoalitie 16-06-2023

Inzet provincies cruciaal!

Juist provincies hebben een belang om het waardevolle netwerk van ponten en pontjes te behouden en versterken en hebben daartoe ook de mogelijkheden en capaciteit.

Ponten zijn van waarde voor

- Duurzaamheid van mobiliteit vergroten door:
  - o Verkorten woon/werk-, school- voorzieningen routes
  - o Preventie onnodig autogebruik bijvoorbeeld bij het brengen en halen van scholieren
- Verbinden van gemeenschappen plus vergroten van bereikbaarheid en het draagvlak van voorzieningen voor deze gemeenschappen.
- Versterken van gebruik en beleving van Fiets- en Wandelroutes en knooppunten, en daarmee
  - o Bijdragen aan meer beweging, gezondheid
  - o Versterken lokale recreatie
  - o Versterken binnenlandse recreatie
  - o Versterken lokale economie
- Bedrijven en agrariërs met zware werkzaamheden aan beide kanten van het water vergemakkelijken met minder verkeershinder
- Versterkt en vertegenwoordigt in veel gevallen grote historische en culturele waarde als verbinding
- Gemeenschapsvorming

Ponten worden uitgedaagd door:

- Behouden betaalbaarheid bij gelijktijdige scherpe stijging van energie, loon en onderhouds- en baggerwerken
- Vernieuwing vloot/walvoorziening voor
  - o Vervanging verouderde schepen
  - o Verduurzaming/elektrificatie
  - o Verbreding wachtcomfort
  - o Aanpassing aan extreem hoog- en laag water
- Bemensing ponten met bevoegde vrijwilligers en professionals
- Opvolging oudere exploitanten
- Een dienstverlening met vaartijden die aansluiten bij de behoeften van de gebruikers
- Bewaken en zo nodig versterken van de veiligheid van personen en goederen bij het vervoer over het water
- Verwerven alternatieve inkomsten
- Bekendmaking pont, vaarperiode, vaartijden, toegankelijkheid, prijzen, continuïteit en voorspelbaarheid

Ponten maken deel uit van vele provinciale beleidsterreinen, maar staan in geen enkel overheidsbeleid centraal. Oevergemeenten kijken en handelen m.b.t. "hun" ponten vanuit hun lokaal perspectief en zijn niet toegerust voor specifieke expertise m.b.t. financiering, verduurzaming, werven bemanning, bestuur, opvolging e.d. en/of hebben onvoldoende oog voor bredere belangen.

Wij noemen o.a. LF's/LAW's, bijdragen aan beperken automobilititeit, bevorderen bewegen, gezondheid en binnenlands toerisme. Oevergemeenten zijn meer aan zet voor de bewegwijzering en routes naar de ponten en walvoorzieningen. Het rijk heeft veelal weer te veel afstand en geen gebiedskennis, maar wel veel beleidsbudgetten en vormt de poort naar Europese steun. Juist de provincie kan de regie op zich nemen om ponten in alle relevante beleidsterreinen de juiste plek te geven en van daaruit een toekomstvisie en ontwikkelplan voor "hun" ponten op te stellen met lokale gemeenten, rijk en organisaties van veelvuldige gebruikers van ponten en pontexploitanten. Tevens kan de provincie ambtelijke capaciteit vrijmaken of ontsluiten voor ondersteuning van de lokale gemeenten en ponten bij het hoofd bieden aan de uitdagingen.

Wij tippen de provincies nog het rapport "Perspectief voor de Veren" van de VNG Gelderland. Dat is weliswaar opgesteld n.a.v. de Gelderse situatie, toch staat daar onze mening veel in waar alle provincies met een groot belang bij én een warm hart voor hun ponten hun voordeel mee kunnen doen.

De Veerpontencoalitie¹ verzoekt het nieuwe college en alle provinciefracties

Bij de uitwerking van het nieuwe Coalitieakkoord 2023-2027 onderstaande mee te nemen:

"De provincie ontwikkelt op korte termijn een visie op haar actieve en structurele (regie)rol gericht op het behoud en doorontwikkeling van de veerponten. Zij consulteert jaarlijks de aanpak, voortgang en knelpunten met oevergemeenten, exploitanten en groepen pontgebruikers m.b.t. het doel om alle veerponten in de vaart te houden. Tevens wordt in deze visie opgenomen hoe partijen de veerponten structureel en betaalbaar houden en verder versterken en ontwikkelen. Hiervoor wordt voor 2024 en volgende jaren een structureel bedrag* vrij gemaakt voor bijdragen aan maatschappelijk gewenste edoch onrendabele investeringen en een revolving investeringsfonds. Daarnaast wordt ambtelijke capaciteit vrijgemaakt voor de provinciale regie en deskundige ondersteuning van de direct betrokken partijen bij hun inzet"

*Opname en de hoogte van het bedrag in de volgende begrotingen is aan u uiteraard.

¹ De Veerpontencoalitie is een initiatief en samenwerkingsverband van ANWB, Fietsersbond, Fietsplatform, NFTU, TeVoet, Vrienden van de Veerponten en Wandelnet op het gebied van (veer)ponten in Nederland

Toelichting bedrag, taken

Wij zien de volgende posten, taken:

- Exploitatiebijdragen jaarlijkse uitgaven aan te behouden structureel onrendabele veerponten. De bijdrage voor 20 ponten bedroeg in 2021 in Gelderland €1 miljoen (range €15.000-€400.000), de lasten zijn sindsdien sterk gestegen en de investeringsnoodzaak is gegroeid. De betaalbaarheid en prijselasticiteit stellen grenzen aan hogere prijzen voor de overtochten. Bij het aantal ponten zoals in Gelderland kom je bij een flinke ambitie al snel uit op het dubbele gezien de investeringen
- Eenmalige investeringssubsidies in walstroomvoorzieningen, aanpassen aanlegplaatsen aan extremer laag- en hoog water op basis ontwikkelplan
- Ambtelijke capaciteit behandelen en administreren, bewaken aanvragen subsidie- en revolving investeringsfund
- Ambtelijke capaciteit Inhoudelijke en proces ondersteuning oevergemeenten/exploitanten bij overleg over de jaarlijkse afspraken/gunningen. Bijvoorbeeld op basis van de exploitatie analyse met het VNG Gelderland ontworpen knoppenmodel. Zie hun rapport "Perspectief voor de Veren"
- Ambtelijke capaciteit voor ondersteuning ontwikkeling visie, overleg met buurprovincies (veel gedeelde ponten) en rijk (baggeren, doeluitkeringen, opnemen ponten in diverse beleidsterreinen) en jaarlijkse overleg over de ontwikkelingen en jaarplan met oevergemeenten, exploitanten en gebruikersgroepen
- Ambtelijke capaciteit versterking inkomsten veerponten door gezamenlijke bekendmaking en ondersteuning werving lokale inkomsten van derden (vervoerafspraken, sponsoring, reclame)
- Ambtelijke ondersteuning werving en opleiding vrijwilligers en professional met lokaal onderwijs, toeleiding samen met oevergemeenten, vrijwilligersinstellingen, mbo opleidingen en pontorganisaties.